

Hudobná výchova

Úvod

Hudba prehovára k človeku a ten prežíva jej reč vo svojej duši. Rovnako ako reč má aj hudba sféru vedomostí a poznatkov (hudobná teória, skladba atď.); hudba zasahuje aj do sféry pociťovej všetkým, čo súvisí s harmóniou, náladou (dur, moll), s napätím a uvoľnením. V rytmike hudba bezprostredne oslovuje tiež sféru pohybovú. A všetky tieto tri sféry potom zase odzrkadľujú duševný život človeka.

V dobe od jedného roku do približne deväť rokov tvorí duševné sily dieťaťa - myslenie, cítenie a chcenie - jednotu. Nevystupujú teda ešte oddelene, ale jedna pôsobí v druhej.

Hudobná forma vyjadrenia tzv. *kvintovej nálady* zodpovedá duševnému usporiadaniu dieťaťa na prechode od prvého do druhého sedemročia. Vnútri tejto nálady - čím nie je mienený tónový rozsah, ale kvalita kvintového intervalu - sú melódia rytmus a harmónia vzájomne previazané. Neexistujú ani akordické prvky, ani základný tón a ani rytmus viazaný na takt. Melódia sa voľne pohybuje okolo „tónu stredu“ - a. Rovnako ako nie je pentatonická melódia viazaná na základný tón, a to hlavne preto, že jej chýba vedúci tón, tak by sa mal voľne pulzujúci rytmus orientovať podľa kvality nádychu a výdychu. (V maľovaní ide v tomto období o súzvuok farieb, v hudbe o „farbu súzvuoku“ tzv. pentatoniky.)

Ak stojíme dnes často bezradne a neschopní úsudku pred fenoménom súčasnej hudby ako niečím neobvyklým, súvisí to tiež s našimi sluchovými návykmi, ktoré boli dosť dlho formované klasickým, neskôr romantickým harmonickým tonálnym vnímaním. Atonálna hudobná reč nám zostane cudzia, pokiaľ hľadáme "objektívnu" hudobnú výpoveď. Poslucháč atonálnej kompozície má konať podobne ako pozorovateľ abstraktného umeleckého diela, je vyzývaný, aby sa stal tvorivo činným, aby pri svojom pozorovaní maliarsky proces spoluvytváral a dotváral.

Súčasný poslucháč hudby sa má stať jej súčasťou, je vyzývaný, aby spolupôbil, musí sa stať hudobníkom.

Ak má teda umelecké vyučovanie viesť k porozumeniu súčasnej umeleckej tvorby, musia si dospievajúci spolutvorcovia (pretože len ako spolutvorcovia môžeme dnešné umenie pochopiť a prežiť) osvojiť elementárne umelecké, v našom prípade hudobné fenomény.

Ak vyjdeme teda od pentatoniky, budeme v deťoch utvárať a rozvíjať orgány, ktoré neskôr budú potrebné k uchopeniu súčasného, moderného umenia.

Po deviatom roku nastáva u dieťaťa zlom. Harmónia ustupuje a dieťa sa jednoznačne začína orientovať k zemi, k hmote. Aby sa tu dieťa mohlo zorientovať, obraciame sa späť k minulosti, z ktorej má porozumieť prítomnosti (až k istému stupňu). Preto aj v hudbe hľadáme tradície - terciové vzťahy. Význam získava vedenie hlasu k tonike a prevádzanie hudby v rytmickom takte.

Ak pracoval učiteľ s dieťaťom najskôr z vnútra navonok, privádza ho teraz k hudbe, ktorá "vniká" do vnútra. („Najskôr pracovať tak, že vychádzame z fyziológie dieťaťa, potom tak, aby sa dieťa muselo hudobnému umeniu prispôbiť.“) Pre učiteľa to znamená, aby pripravil prechod od prežitku „ono to spieva vo mne“ k prežitku „ja spievam“ a aby potom tento prechod sformoval v hudobnom vyučovaní.

Pri hre na hudobné nástroje budú deti prežívať hudbu ako niečo objektívne. Pretože sa hudba, ako už bolo povedané, opäť zrkadlí v duši človeka, je tiež vynikajúcim vzdelávacím prostriedkom.

Zdá sa byť stále dôležitejšie, aby sme hudbu zo života nevydeľovali, ale, aby sme ju prežívali ako niečo elementárne ľudského. To znamená, že vedľa samotného hudobného vyučovania jej máme poskytnúť "domovské právo" tiež v ostatných vyučovacích predmetoch.

Pri inštrumentálnej hre získava dieťa celkom elementárnu skúsenosť, že ovládnutie nástroje je spojené s cvičením: odmenou za to nie je dobré vysvedčenie či pochvalné hodnotenie, ale krása sama. Mladý človek môže a má pociťovať a prežívať, že spočíva uprostred vytvárania krásy. V hudbe to je možné docieľiť len vtedy, pokiaľ súčasne tvoríme a korigujeme, pokiaľ sme aktívni a bdelí. Je to iné než pri výtvarnom umení. Hudobné vyučovanie tak poskytuje základný prežitok "vnútorného záujmu". V sochárstve a maliarstve pozeráme na krásu, prežívame ju; v hudbe sa sami stávame krásou.

Prvý ročník

Nálada rozprávania tvorí pozadie pre hudobné načúvanie a vnímanie, a to najskôr cez interval kvinty a pentatonické rady, ktoré z nej odvodíme. Piesne, ktoré obsahujú túto kvintovú náladu, sa tiež zameriavajú na ročné obdobia a sviatky a deti ich preberajú napodobňovaním. Spev a pohyb tvoria ešte často jednotu. Hudba má pôsobiť povzbudivo na dušu dieťaťa a zároveň ju harmonizovať tým, že sa striedajú okamihy počúvania a vlastnej aktivity. Prispieva k tomu i hra na zobcovú flautu, s ktorou sa v prvom ročníku začína.

Druhý ročník

Podobne ako v prvom ročníku má hudba prestupovať všetky oblasti výuky i života dieťaťa. K tomu patrí sláse rozširovanie piesňového repertoáru. Tak môžu k piesňam o jednotlivých ročných obdobiach pribudnúť i piesne k jednotlivým časťam dňa - tie už vykazujú latentný základný tón. Veľkú pozornosť musíme venovať školeniu a vzdelávaniu sluchu. K flaute (alebo k lýre, prípadne detskej harfe), na ktorú deti hrajú

a cvičia hlavne zborovo, by mal pribudnúť sláčikový nástroj. Čím elementárnejšie výuku vedieme, tým je to pre deti lepšie (skupinová práca, bez notácie). Počiatkové vnímanie tónov ako svetlých a tmavých prevedieme na priestorové vnímanie tónov ako hlbokých a vysokých.

Tretí ročník

Piesňový repertoár prvého a druhého ročníka predstavuje „východiskový materiál“, ktorý teraz môžeme prenášať do notového písma. Jeho základné elementy sa preberajú v súvislosti dejinného vývoja notového písma (systém štyroch linajok, kvadratická notácia!). Tým dochádza k prvej abstrakcii od elementárneho muzicírovania v oboch predchádzajúcich ročníkoch. Jednohlasný spev piesní formovaných cirkevnými tóninami môžete byť teraz obohatený čiastočným viachlasom vrstvených kvárt a kvint. Samozrejme, že ďalej pokračuje skupinová práca s nástrojmi, ku ktorej sa pripája aj súkromná výuka na nástroj.

Štvrtý ročník

Okolo 9.-10. roku prestáva „hudobník v dieťati“ muzikálne činnosti pociťovať ako jednotu. Dochádza k zmene, kedy sa dieťa musí začať hudobnému umeniu prispôbovať. V súvislosti s počítaním so zlomkami sa sústreďujeme na fixovanie rytmických notových hodnôt. Tiež tu postupujeme od vlastného vnímania, počúvania k neskoršiemu opäť počutelnému prevedeniu. K tomu patrí aj začiatok nauky o intervaloch. Hudobné cítenie dieťaťa by sa malo odteraz spájať so zemou, tzn. malo by nájsť pevný základ v diatonike. Základný tón tu dostane zaslúženú dôležitosť. Toto všetko môžeme cvičiť v ľudových piesňach a pravých kánonoch a „osláviť tak hodinu narodenia trojhlasu“. Podstatné pritom je, aby spev sprevádzali flauty a sláčikové nástroje, a tak v muzicírovaní vzniklo skutočné spoločenstvo.

Piaty ročník

Vďaka svojmu novo získanému chápaniu sveta dieťa hľadá a pociťuje tiež nové harmónie. Vedomé prežívanie okolia sa prehmatáva k tušeným duchovným princípom utvárania. Tieto princípy dieťa prežíva tiež v estetickej súmernosti, vo vyváženej kráse. A tak môžeme v tejto dobe spievať veľa a vedome krásne, čo predstavuje neoceniteľnú základňu pre všetku ďalšiu neskoršiu muzikálnu činnosť. Hodnotná a nutná je teraz harmonicky sprevádzaná pieseň so striedaním počúvania a spevu, pokiaľ možno s inštrumentálnym sprievodom. Dieťa by sa malo začať učiť prispôbovať sa požiadavkam hudby. Dbáme na prežitie veľkej a malej tercie s prvými trojhlasnými zborní a nepravými kánonmi. V estetickom zmysle možno tiež na hodinách hudby uviesť nauku o hudobných formách a označení tónin.

Šiesty ročník

Hudba rovnako ako ostatné súčasné umenia môžu a majú v tomto detskom vývojovom období (12. až 15. rok) tvoriť „hygienický doplnok“ a umožniť deťom, aby si navzdory narastajúcej tiaži zachovali ľahkosť. Potrebu tohto veku zodpovedá diskusia o hudobno estetických kritériách k utvoreniu hudobného úsudku. Predovšetkým v tomto období počínajúcej osamelosti nemožno upustiť od spoločného muzicírovania, i keď to často pociťujeme ako utrpenie. Mladý človek má práve teraz absolútne právo na hudbu. Podľa možnosti by sme sa tomu mali pokúsiť vyhovieť.

Vo výuke by sa pri spoločnom muzicírovaní mali deti po prvýkrát stretnúť s nejakým hudobne dramatickým dielom (napr. Mozart – Čarovná flauta). Pritom môžeme cvičiť zborové, viachlasné spievanie, ako i pohyb v spojení s hudbou (hudobná choreografia, ľudový tanec). V hudobnej činnosti deti duševne prežívajú dur a začínajú prežívať i moll. Paralelne s výukou akustiky vo fyzike môžeme zaradiť nauku o hudobných nástrojoch a vysvetlíme hudobné pomery (kvintový kruh).

Siedmy ročník

Dôležité je, aby žiaci vo vzťahu k hudbe prežívali sympatiu, tzn. že hudba im musí prinášať radosť! Chcu a majú si ju užívať ako samoučelnú. Dôležitú „funkciu mostov“ majú balady s dialógom a s vonkajším dejom (C.Loewe, R.Schumann), ktoré sú často hudobne-jazykovými obrazmi pre „rozbúrené“ a otriasajúce duševné stavy. V súvislosti so zemepisom sa učíme piesne cudzích zemí. Deti si môžu jednoduchou formou začať utvárať úsudok o hudbe. K tomu sú nutnými pracovnými nástrojmi nauka o intervaloch, jednoduchá nauka o hudobných formách a počiatky nauky o harmónii, a preto by sme ich mali precvičovať. Celá hudobná nauka však musí byť v správnom pomere k nevyhnutnej hudobnej praxi.

Osmy a deviaty ročník

I počas obdobia premeny hlasu by sme určite mali ďalej opatrne pestovať spev. Pocitu hľadania pravdy, osamelosti a individualizácie môžeme vychádzať v ústrety sólovými piesňami a baladami z obdobia romantizmu. V súvislosti s tým majú veľký význam tiež životopisy hudobných umelcov, v ktorých môžu žiaci spoluprežívať existenčné zápasy. Okrem toho musíme ponechať dosť priestoru pre improvizáciu spojenú s naukou o melódii. Ďalej rozvíjame úsudok o hudbe.

Celú hudobnú výuku by mal vo ôsmom a deviatom ročníku zážitok oktávy, ktorý zodpovedá hľadaniu seba a nájdeniu stredu.

Obsah Hudobná výchova, 1.ročník	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
<p>Spev, hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voľne sa vznášajúca melódia v pentatonicky otvorenom priestore okolo 'a¹', ktoré nacvičujeme napodobňovaním piesne k ročným obdobiam, sviatkom • detské piesne z ľudových kolohier a detských hier (Oli, Oli Janko, Zlatá brána...) • vedľa starostlivosti o hlas sa dieťa učí hrať na detskú flautu, lýru alebo kantelu • výcvik prstovej zručnosti na nástroji • najzákladnejšie improvizačné prvky môžeme prežívať napr. na detskej lýre ako nálady • jednoduché rytmy nebudeme ešte viazať v takte a tiež ich nebudeme ešte precvičovať v piesňach tieskaním, dupaním, behaním, skákaním (agogicky zrozumiteľný rytmus) <p>Inštrumentálna výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • smerujeme k tomu, aby si v priebehu školskej dochádzky každé dieťa zvolilo hudobný nástroj (individuálne vyučovanie) 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná piesne k ročným obdobiam a sviatkom v roku • pozná piesne z detských folklórnych hier • správne drží flautu • správne fúka do flauty • vie zahrať podľa nápodoby jednoduché pentatonické piesne • vie improvizačne hrať na detskej lýre, kantele 		<p>Pr, Etv, Aj, Nj, Env Tv, Eu Ožz</p> <p>Pv</p> <p>Tv, Eu</p> <p>Ožz</p>
Obsah Hudobná výchova, 2.ročník	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
<p>Spev, hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokračujeme v speve piesní • piesne ku častiam dňa • piesne v latentnej tónine (e¹/g¹) • spievané piesne hráme so zreteľom k obsahu na flauty alebo iné nástroje (striedanie činnosti a počúvania) • možnosť prvej inštrumentálnej práce v skupinách • tónové rozhovory vyjadrujúce nálady • otázka – odpoveď • tón vysoký, nízky, vyšší, nižší • rytmus a melódiu prevádzame napodobňovaním, vedieme ich k pomalému uvedomovaniu (napr. výšku tónu ukázať so zatvorenými očami atď.) • ukazovanie rukou (fonogestika) g-e, g-a-g-e, sluchová predstava o stúpaní, klesaní 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná piesne ku častiam dňa a k iným pracovným príležitostiam v škole • vie piesne zaspievať aj individuálne, nie iba v skupine • na flaute zahrá piesne, ktoré v 1. ročníku spieval • vie rytmicky zopakovať zahraničný motív • vie na zahraničný motív improvizačne odpovedať • rozoznáva vysoký, nízky tón 		<p>Pr, Env Tv, Eu</p> <p>Ožz</p> <p>Ov</p> <p>Fy</p> <p>Ma</p> <p>Vv, Fk, Dov</p>
Obsah Hudobná výchova, 3.ročník	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
<p>Spev hudba:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vie spievané piesne hrať na flaute 		

<ul style="list-style-type: none"> • spievané piesne hrať na flaute • zvoliť si vlastný nástroj • diatonické piesne • začiatky viachlasu -dvojhlasný kánon • piesne v cirkevných tóninách • hebrejské piesne • vandrovnícke piesne • remeselnícke piesne • imitačný spôsob osvojovania melódie 	<ul style="list-style-type: none"> • spieva dvojhlasný kánon • rozozná hebrejské piesne • pozná remeselnícke piesne • vie si osvojiť jednoduchú melódiu imitačne 		<p>Tvpr</p> <p>Ov</p> <p>Ožz</p>
<p>Obsah</p> <p>Hudobná výchova, 4.ročník</p>	<p>Výkon</p>	<p>Kompe- tencie</p>	<p>Presahy, prierezové témy</p>
<p>Spev, hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piesne k sviatkom, kolobehu roka a dňa • slovenské ľudové piesne • viachlasné spievanie: spievať spoločne 1 hlas, 2 hlas hrať na flaute, husle, počúvať dvojjzvuky, spievať vrchný hlas dvojjzvuku, určovať nižší a vyšší tón v dvojjzvuku • dvojhlas s kvartou a kvintou • trojhlasný kánon • postupné zavádzanie kombinovaného spôsobu osvojovania melódie (imitačný + notový) • spev a hra jednoduchých melódií z listu <p>Hudobná teória:</p> <ul style="list-style-type: none"> • začiatky notopisu • notová osnova, husľový kľúč • dĺžky nôt, rytmický diktát • jednoduché takty; i základné taktovanie (jednotlivec oproti skupine). • piesňový repertoár z 1. a 2. ročníka prenášať do notového písma • diatonický rad tónov <p><i>Daniel: Škola hry na flautu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vie rozlíšiť slovenskú ľudovú pieseň • vie spievať dvojhlasný kánon s kvartou a kvintou • spieva trojhlasné kánony • vie hrať spodný alebo vrchný hlas dvojjzvuku, rovnako ho vie aj spievať • vie zahrať a zaspievať jednoduché skladby z listu • pozná noty podľa dĺžky, vie zapísať dĺžku nôt • pozná diatonický rad tónov v rozsahu c1 až d2 • pozná jednoduché takty, vie ich taktovať (2/4, 3/4) • dokáže piesňový repertoár z 1. a 2. ročníka prenášať do notového písma 		<p>Ev, Ov, Env Eu, Tv</p> <p>Multv, Aj, Nj Ze Rp</p> <p>Pr</p> <p>Mev Ožz Fy</p> <p>Ma</p> <p>Vv</p>
<p>Obsah</p> <p>Hudobná výchova, 5.ročník</p>	<p>Výkon</p>	<p>Kompe- tencie</p>	<p>Presahy, prierezové témy</p>
<p>Spev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ľudové piesne a tance z rôznych regiónov Slovenska • ľudové piesne a tance z okolitých štátov Strednej Európy • grécke piesne a tance • prevádzať hudbu do pohybu v spevohre alebo v ľudovom tanci • dvojhlas s terciou • prvé trojhlasné zbory • nepravý kánon, quotlibet • harmonicky sprevádzaný spev • striedanie spevu a počúvania <p>Inštrumentálna hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naučiť sa cvičiť na nástroji - 	<ul style="list-style-type: none"> • vie zaspievať aspoň jednu pieseň z vybraných regiónov Slovenska a zatancovať ľudový tanec • vie spievať slovenské ľudové dvojhlasné piesne s terciou • pozná ľudové piesne a typické tance štátov Strednej Európy • pozná grécke piesne a tance • vie ich aj zahrať • zaspieva prvé trojhlasny, vie počúvať • pozná durové stupnice • pozná stupnice C, F, G dur • vie zapísať noty týchto stupníc • pozná predznamenanania preberaných stupníc • vie, čo je predtaktie, legáto, ligatúra 		<p>Multv, Ze, De Eu, Tv Sj</p> <p>Fy, Ma</p> <p>Mev</p>

<ul style="list-style-type: none"> základ neskoršej hry prvý zakladač na notový materiál, pre spev aj hru <p>Hudobná teória:</p> <ul style="list-style-type: none"> upevnenie notácie, notopisný diktát durové stupnice (tetrachordy) stupnice C, F, G dur predznamenanania, krížiky a béčka synkopa predtaktie, legáto, ligatúra 	<ul style="list-style-type: none"> pozná synkopu, vie ju rytmicky interpretovať 		Ožz
Obsah	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
Hudobná výchova, 6.ročník			
<p>Spev:</p> <ul style="list-style-type: none"> ľudová pieseň vo viachlasných skladbách piesne a hymny európskych národov spevohry, hudobné drámy, ľudové balady intenzívna zborová práca spev intervalov cez nápovedné piesne gregoriánsky chorál viachlasné piesne a kánony z Taizé <p>Inštrumentálna hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> dôraz na estetické prevedenie skladby <p>Hudobná teória:</p> <ul style="list-style-type: none"> začiatok vyučovania intervalov prežívanie intervalov úveľká a malá tercia náuka o hudobných nástrojoch (symfonický orchester) transpozícia melódií (C,F,G dur) tvorenie melódie a zápis improvizovaných prvkov prvé príbehy zo života skladateľov, hudobníkov 	<ul style="list-style-type: none"> vie zatancovať jednoduché tance k ľudovým piesňam vie spievať a zahrať slovenské ľudové piesne aj piesne európskych národov pozná hymny európskych národov pozná vybrané spevohry a hudobné drámy vie spievať ľudové balady intenzívne sa podieľa spevom v zbere pozná náuku o hudobných nástrojoch vie transponovať melódiu pozná príbehy zo života vybraných hudobníkov vie zaspievať intervaly cez nápovedné piesne rozlišuje veľkú a malú terciu pozná intervaly pozná jednoduché tóniny pozná piesňové formy 		<p>Tv, Eu,</p> <p>Ev, Ov, Env</p> <p>Mult, Ze Ov, Ev, Aj, Nj, Rj</p> <p>Sj</p> <p>Mev, OSR</p> <p>Fy, Ma</p> <p>Tvpr</p>
Obsah	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
Hudobná výchova, 7.ročník			
<p>Spev</p> <ul style="list-style-type: none"> balady s dialógom a s vonkajším dejom piesne cudzích národov (i národné hymny) piesne napr. od Corelli, Telemann, Bach, Händel, Mozart renesančné piesne a tance kontrast dur – moll spevácky zbor <p>Inštrumentálna hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> inštrumentálny súbor, príp. triedny orchester hra na gitare diela renesančných skladateľov – interpretácia základy rytmov bubnovania <p>Hudobná teória:</p>	<ul style="list-style-type: none"> spieva a hrá balady spieva a hrá piesne rôznych národov sveta spieva a hrá hymny národov sveta spieva a hrá renesančné skladby rozlišuje dur a mol pozná základné durové a molové stupnice hrá v triednom orchestrálnom zoskupení pozná základy hry na gitare pozná základné rytmy bubnovania vie rytmicky aj melodicky improvizovať pozná životopisy známych skladateľov pozná náuku o formách pozná základné hudobné pomery (kvintový kruh) pozná paralelné tóniny 		<p>Sj, Ov, Ev</p> <p>Ze Multv Nj, Aj</p> <p>De Tv, Eu,</p> <p>Mev, OSR</p> <p>Multv Fy, Ma</p>

<ul style="list-style-type: none"> • durové a molové stupnice • hudobné pomery (kvintový kruh) • úvod do náuky o tóninách • jednoduché tóniny a ich príbuznosti • paralelné tóniny • náuka o formách (piesňové formy, cyklické formy atď.) • úvod do vzťahu k harmonickým funkciám (T,D,S) • rytmické improvizácie, hovorené úseky • životopisy známych skladateľov • rôzne štýlové obdobia 			De
Obsah	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
Hudobná výchova, 8.ročník			
<p>Spev</p> <ul style="list-style-type: none"> • dvoj až štvorhlasné piesne a capella alebo aj so sprievodom nástrojov • sólové piesne, balady • piesne silne rytmické • kritické texty, piesne o smrti, tvorí k hudbe slová • piesne a balady významných predstaviteľov baroka, klasicizmu a romantizmu (Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Schubert) <p>Inštrumentálna hudba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudba pre triedne divadelné predstavenie (PV výroba bábok) • prvé vlastné jednoduché skladby podľa pravidiel • nácvik 1 veľkého hudobného diela, potiahnuť aj do 9. ročníka (napr. Čarovná flauta) <p>Hudobná teória:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intenzívne prehlbovanie hudobnej teórie • náuka o melódii (pravá a skrytá melódia) – improvizácia • rytmické a melodické hudobné diktáty, rytmické improvizácie • životopisy (revolúcia v hudbe, silné individuality) • hudobné slohy, štýly 	<ul style="list-style-type: none"> • spieva dvoj až štvorhlasné piesne a capella aj so sprievodom • vie urobiť sprievod ku spevu • pozná a vie zaspievať a zahrať sólové piesne, balady • vie spievať a hrať piesne silne rytmické • pozná kritické texty, piesne o smrti, tvorí k hudbe slová • pozná piesne významných skladateľov baroka, klasicizmu a romantizmu • vytvorí prvé vlastné jednoduché skladby podľa pravidiel • tvorí, produkuje hudbu a spev pre triedne divadelné predstavenie • začne s nácvikom veľkého hudobného diela • pozná náuku o melódii (pravá a skrytá melódia) – improvizácia • vie písať rytmické a melodické hudobné diktáty • vie robiť rytmické improvizácie • pozná životopisy (revolúcia v hudbe, silné individuality) • pozná a rozlišuje hudobné slohy na základe ich znakov 		<p>Sj</p> <p>De</p> <p>Tv, Eu, Rp Tvpr, OSR</p> <p>Mev, Ožz</p> <p>De Vv, Rp, Multv</p>
Obsah	Výkon	Kompe- tencie	Presahy, prierezové témy
Hudobná výchova, 9.ročník			
<p>Hudobná náuka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • notová osnova, notopis, stupnice, kvintový kruh, intervaly, akordy a ich obraty (to budeme pestovať v inštrumentálnej hre aj v speve, v improvizáčnych aj kompozičných cvičeniach) • popis diel, ich charakteristika, porovnávanie diel • vyhľadávanie súvislostí s dejinami a inými druhmi 	<ul style="list-style-type: none"> • zvláda spev aj hru z listu • pozná základy hudobnej teórie • vie popísať, charakterizovať dielo • vie ich navzájom porovnávať • pozná hudobné súvislosti s dejinami a inými druhmi umenia, v základných rysoch • pozná dejiny hudby v základoch • pozná súčasnú hudbu • je aktívnym návštevníkom koncertov a iných hudobných podujatí (opera, 		<p>OSR</p> <p>Tvpr</p>

<p>umení</p> <ul style="list-style-type: none"> • prežívanie fenoménov súčasnej hudby <p>Náuka o formách:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kánon, fúga, suite, kantáta, oratórium • životopisy: napr. porovnanie Mozart – Bethoven, Bach – Händel atď. • návštevy koncertov, operných predstavení • klasické diela - rozbor <p>Spev, zbor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorenie hlasu a hlasová výchova • rozšírenie piesňového repertoáru (zborový spev): ľudové a umelé piesne • príklady zo zábavnej hudby, politické piesne (a capella, so sprievodom, jednohlasne aj viachlasne) • spev piesní vo vyučovaní cudzích jazykov 	<p>balet...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie definovať kánon, fúgu, suitu, kantátu, oratórium • pozná životopisy a vie ich porovnať : napr. porovnanie Mozart – Bethoven, Bach – Händel atď. • vie urobiť rozbor klasického diela • pracuje na tvorbe hlasu, zvláda základnú hlasovú výchovu • rozlišuje ľudovú pieseň od umelej, vie ich spievať aj hrať • vie uviesť príklady zo zábavnej hudby, politické piesne • spieva piesne vo vyučovaní cudzích jazykov aj v iných predmetoch ako Hv 		<p>De, Vv I</p> <p>Ma, Fy</p> <p>Ov, Ev, Multv</p> <p>OSR</p> <p>Aj, Nj, Rj</p>
--	---	--	---

Návrhy pre tvorbu školského zboru, orchestra a kapely (pre ročníky 6. - 9.)

Školský zbor:

- všetky triedy vyšších ročníkov vytvoria veľký zbor, ktorý študuje diela, ktoré môžu byť prevedené verejne

Školský orchester:

- jednotliví žiaci z vyšších ročníkov našťudujú v školskom orchestri alebo v komorných združeniach diela pre školské, prípadne verejné vystúpenia.
- pestujeme improvizáčne prvky (napr. na bicie nástroje)

Školská kapela:

- jednotlivé triedy vyšších ročníkov alebo aj zmiešane, podľa záujmu o druh hudby, si môžu vytvoriť kapelu.